

Кояш гомере телим энием сиңа...

Эни... якты кояшка тиң, иң кдерле кеше. Дөнъяда бэлки шулкадэр якын, ягымлы, ярдэмче кеше юктыр. Кеше кайда гына булса да, ни эшлэсэ дә, иң кирэк урын – эни янында, туган йортта. Ничэ яшьтэ булса да, һәркем үкереп елаган вакытта энинең юатучы йомшак кулларын хәтерли. Башны сыйпап, бишек жырларын көләүче, кайгы-шатлыкларны уртаклашучы, гомер таянычы ул эни. Ул һәрберебез өчен иң кадерле, иң яхшы, иң матуры, гомумән, тормышта иң әһәмиятле кеше. “Эни, энием, әнкәй” - дип назлап әйтәбез дә, күңелебездәге бөтен хис-кичерешләребезне шул гади сүзгә салабыз. Ә бит шушы өч хәрәфтән торган сүзне күпме наз, жылылык һәм күңел тойгысы белән әйтәбез!

Хатын-кызның иң югары бурычы – эни булудыр, чөнки “эни” - бала әйткән беренче сүз. Бу сүз дөнъяның күпчелек телләрендә бер үк төрле яңгырый һәм дөнъяда иң якын, иң яраткан кешене атый.

Нәкъ менә шул сыйфатлар жәмгыятькә эниләр көнен игълан итәргә сәбәп булгандыр. Россия Федерациясе Президентының 1998 елның 30 гыйнварында чыккан 120 номерлы карары нигезендә, илебездә ноябрь аеның соңгы якшәмбесе ел саен “Эниләр көне” булып билгеләп үтелә. Быел ул 28 ноябрь көненә туры килә.

Илебездә билгеләп үтелә торган күпсанлы бәйрәмнәр арасында эниләр көне аерым урын алып тора. Бәйрәмнен максаты – хатын-кызга сакчыл караш традицияләрен хуплау, гаилә нигезләрен ныгыту, безнең тормышта төп кешенең – энинең әһәмиятен аеруча билгеләп үтү. Бу бәйрәм беркемне дә битараф калдыра алмый. Нәкъ эниләр көнендә үз балаларына мэхәббәт, игелек, наз бүләк итүче барлык аналарга рәхмәт сүзләре әйтәсе килә. Тик нинди генә жылы сүзләр әйтмәсәк тә, житмәс төсле... Эниләр көне – исциткеч көн. Безнең һәрберебез эниебезне искә төшерергә, аңа шалтыратырга, бэлки янына кайтып, аны котларга, аның сәламәтлеге һәм кәефе ничек булуы белән кызыксынырга тиешле көн!

Мөлаем һәм ягымлы кузле, акыллы, сабыр һәм түземле, шәфкатьле, авыр вакытларда арканы сыйпаучы кадерле куллы, боз эретерлек жылы сүзле, бала өчен кайгырып, төннәрен күз йоммаучы эниләребез, сезне бәйрәмеgez белән чын йөрәктән котлыйбыз. Сөзгә ныклы сәламәтлек, озын гомер, рухи көч, тормыш зирәкlege, сабырлык, бәхет, гаилә уңайлыгы телибез. Безгә биргән чиксез мэхәббәтеgez, назыгыз һәм кайгыртуыгыз өчен рәхмәт!

«Мәктәп экопатруле» конкурсы

Үсеп килүче буынны экологик тәрбияләү максатында Татарстан Республикасында «Мәктәп экопатруле» конкурсы һәм токның эшкәртелгән чыганаclarын жыю акциясе уздырыла. «Мәктәп экопатруле» яшьләр проектлары конкурсы Россия Федерациясенә төрле төбәкләрендә экологик проблемаларга игътибарны жәлеп итүгә юнәлдерелгән.

Экологик тематиканы алга жибәрү, актуаль экологик бурычларны хәл итү өлкәсендә фәнни-тикшеренү һәм проект активлыгын бүләкләү XI гасырның мөһим чакыруы булып тора. «Экологик патруль» проекты «Фән һәм технологияләр унбеллыгы» инициативасы элементы булып тора һәм граждан фәнненә бер юнәлешен үз эченә ала - мәктәп укучыларының әйләнә-тирә мохит торышын (туфрак, атмосфера, табигый сулар һәм явым-төшемнәрне)

мониторинглау.

30 нчы ноябрь көнне В.П. Энгельгардт исемендәге астрономия обсерваториясендә бүләкләү тантанасы булды. Мәктәбездә 3 урынны яулады, шәхси беренчелектә 6 сыйныф укучысы Гомәрова Риана һәм Мөхәммәтова Сабина 1 һәм 3 урынны яуладылар. Аларны жиңүләре белән котлыйбыз.

Рәсәй бөркетләре

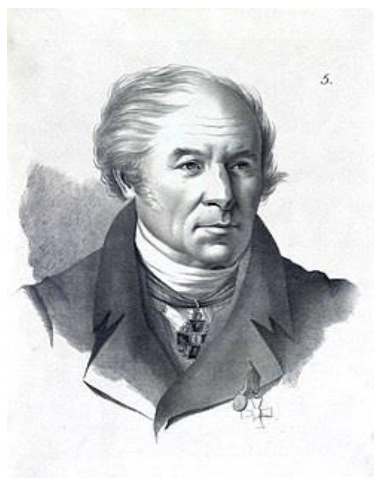
Бүген ГББМУ "181 нче күп профильле мәктәп"тә истәлекле вакыйга, "Рәсәй бөркетләре" Бөтенрәсәй ижтимагый оешмасы сафларына балалар хәрәкәтенә яшь катнашучыларын кабул итү булды. Безнең башлангыч мәктәп укучылары, бөтен ил буенча, "Рәсәй бөркетләре" берләшмәсенә керде. Рәсәй Балалар һәм Яшьләр берләшмәсе безнең мәктәп укучылары тулыланды. Тантанада мәктәп директоры Динә Альберт кызы яшь "Бөркетләр"не тантаналы рәвештә тәбрикләде. Тантанада шулай ук сыйныф житәкчеләре, ата-аналар, "Юнармия" Бөтенрәсәй хәрәкәте әгъзалары катнашты. "Бөркетләр"ебезгә чын күңелдән бәхет, шатлык, уңышлар телибез!!!

Куркынычсызлык беренче чиратта...

Бүген укучылар өчен мәктәптә 1-4 сыйныфларда юлларда куркынычсыз хәрәкәт буенча сөйләшүләр узды, балаларга тагын бер тапкыр куркынычсызлык кагыйдәләре турында искәртелде һәм яшь жәяүлеләр истәлекләре тапшырылды. Сөйләшүләрне Казан шәһәрнендә территориаль идарәненң профилактика бүлегенә әйдәп баручы белгече Лилия Мәсгут кызы Мударисова уздырды.

4 ноябрь – Халыклар бердәмлеге көне

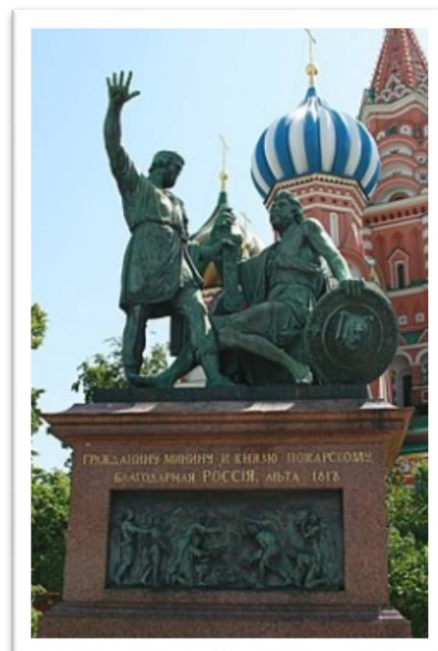

Халык бердәмлеге көне Русиядә 2005 елдан башлап ел саен 4 ноябрьдә билгеләнә. Бу бәйрәм 1612 елгы вакыйгалар хөрмәтенә билгеләнгән. Беренче милли хәрәкәтнең илне чит ил интервентларынан азат итү омтылышларынан соң икенчесе - Минин һәм Пожарский житәкчелегендә формалаштырылган. Ул вакытка дөүләтнең көнбатыш чикләре һәм Мәскәү басып алына. Яңа азатлык хәрәкәтенең үзәге - Нижгар, ә аны тотучы - Кузьма Минин. 1611 елның көзендә нәкъ менә ул халыкка яңа милли хәрәкәт булдыру өчен акча жыюга чакыра. Хәрби житәкче итеп кенәз Дмитрий Пожарский чакырыла. Төп көчләр Идел буе шәһәрләрендә һәм өязләрендә

оештырылган. Милли состав максаты Мәскәүне интервентлардан азат итү һәм яңа хөкүмәт төзү була. Гаскәр 20 августта Мәскәүгә чыгыш ясып. Поляк гарнизоны, каты ачыкка карамастан, тапшырудан баш тарта һәм батырлык белән саклана. Октябрь ахырында гына Пожарский сугышчылары Кытай-шәһәрне басып ала. Минин һәм Пожарскийның батырлыгы халык фольклорында да чагылыш тапкан.

Калуга губернасында Нижгар гаскәре турында жырның варианты сакланган, анда "бай мещанин Кузьма Сухорукий улы" сәүдәгәрләргә бөтен нәрсәне сатырга, "көнъяк найза, булат пычак" сатып алырга, воеводаны сайлап, "туган жирне", "анасы Мәскәүне" коткарарга мәгарый. Кузьма "иң Сузмунд патшаны" да тулысынча алырга вәгъдә итә. "Яшьләргә воеводаны, дөньякүләм кенәз нәселенән - Пожарскаго исемле кенәз Димитрияне" сайлыйлар. Мәскәүне алганнан соң кенәз Пожарский патша сайлау өчен шәһәрләрдән вәкилләрне чакыра. 1613 елның гыйнварында Земский соборы уза. Һәм Смута чоры бөтенләй тәмамланмаган булса да - шведлар, поляклар, литвалылар идарәне үз кулларына кайтару омтылышларын калдырмыйлар - ил эчендә инде бәхәсләр чыга.

4 ноябрь - Халык бердәмлеге көне. Ике йөз елдан соң дөүләт азат ителү истәлегенә Минин һәм Пожарскийның мәшһүр һәйкәле куела. Безнең көннәрдә Минин һәм Пожарский образы - Мәскәүнең төп визит карточкаларының берсе. Нәкъ менә ул 2012 елда яңадан торгызылган Россия тарихи жәмгыятенең символы итеп сайлана. Һәр ел Халык бердәмлеге көнендә монументка чәчәкләр куела. Моңа кадәр Дөүләт тарихи музейе һәйкәлне торгызуга акча жыюны игълан иткән иде. Минин һәм Пожарский һәйкәле Мәскәүдә беренче зур скульптур һәйкәл булып тора. Һәйкәлгә 1818 нче елда салына.

Минем әнием – укытучы!

Укытучы – иң кирәкле һөнәрләргә берсе дип уйлыйм мин. Һөнәр генә түгел, аң - белем бирүче, тормыш алып барырга өйрәтүче, тәрбияләүче дә ул. Укытучы – мәктәптә икенче әни. Елмаеп каршы ала, яратып, озатып кала. Усаллардан яклай, ямьсез гамәл кылсаң, ачулана, гаебәтне аңлата. Укытучы – ул сиңең икенче фәрештәң.

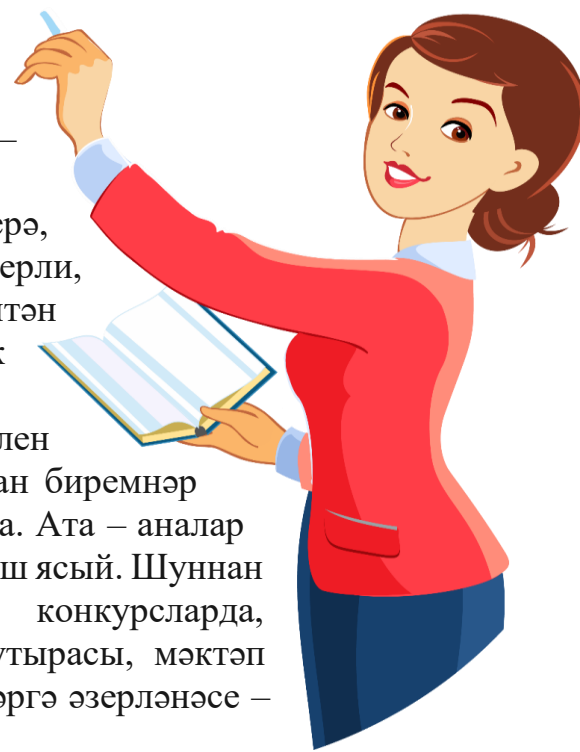
Минем әнием дә укытучы. Ул төне буе йокламыйча дәфтәрләр тикшерә, дәрестән соң укучылар белән калып, өстәмә шөгыйльләнгән, олимпиадага әзерли, кичләрен чараларга репетицияләр ясата, журнал тутыра, билгеләр куя ... Мәктәптән кайтып кергәнә юк дисәм дә, дәрәс булып, чөнки балаларны да, эшен дә бик ярата.

Ял көннәрендә дә тик утырмый, һаман эшли. Укучысы авырса, хәлен белешеп, шалтыратып тора яисә, белеме артка калмасын дип, укытучылардан биремнәр алып, аларга жибәрә. Берәр укытучы авырып китсә, аларның дәресләрен укыта. Ата – аналар жыелышына да, укытучылар утырышына да – барысына да бара, катнаша, чыгыш ясып. Шуннан тыш, үз белемен күтәрү максатында дистанцион курсларда укый, конкурсларда, конференцияләрдә катнаша, жиңүләр яулай. Тагын күпме документлар тутырасы, мәктәп газетасына нинди үзгәрешләр кертәсе, эш программаларын төгәллисе, дәресләргә әзерләнәсе – барысы да аның өстендә.

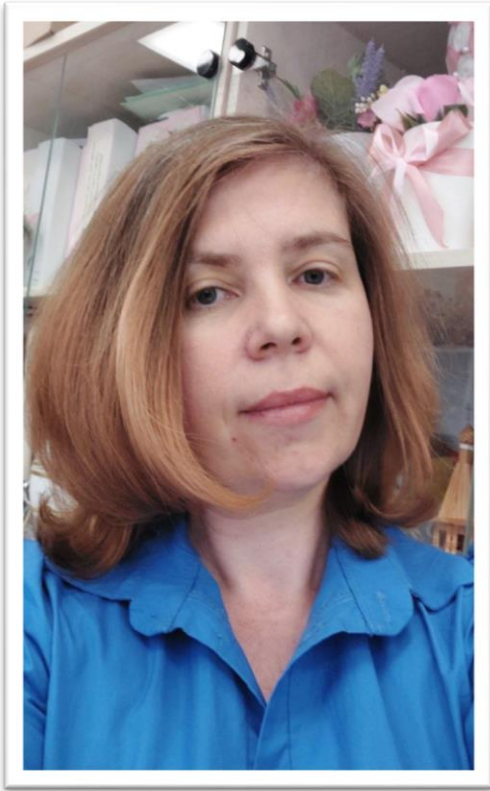
Минем әнием – бар яктан дә үрнәк кеше. Беренчедән, әнием эшеннән арып кайтса да, йорт эшләрен эшләргә дә өлгерә: ашарга пешерә, жыештыра... Кулыннан бар эш тә килә: бәләвен дә бәйли, тегә, тәмле тортлар да пешерә.

Әнием әби – бабамнарның да хәлен гел белеп тора, атна саен алар янына кайтабыз, хужалык эшләрендә булышабыз. Жәй көне йорт тирәбездә аллы – гөлле чәчәкләргә күмүче дә минем әнием. Бу эшләргә ул мине дә өйрәтә. "Егет кешегә 70 төрле һөнәр дә аз", - ди ул. Икенчедән, әнием әтиемне, мине бик ярата. Без авырсак, ул төннәр буе яныбызда утыра, дөвалый. Авыр вакытларда безгә ярдәм итә, юата, алтын киңәшләрен бирә. Якшәмбе көннәрендә, бәйрәмнәрдә өстәл тутырып сый әзерли. Өченчедән, миңа, тормышта зур үрләр яулар өчен тырышып укырга, ялкауланмаса, хәзердән үк алдыңа максат куярга дип, өйрәтә. Мин дә укытучы әниемә карап, тыңлаучан, акыллы, тәртипле һәм эшчән булып үсәргә тырышам.

Укытучы – иң тырыш, эш сөючән, уңган кеше. Ә укытучы әни кеше – таләпчән, ярдәмчел, иң якын, газиз кеше. Өстәвенә ул нинди генә эш башкармасын, барысына да өлгерергә, барысын да жиренә житкереп вакытында тапшырырга, бөтенесен дә белергә, булдырырга тырыша. Жир йөзөндәге барлык әниләргә укытучы малаеннан ныклы сәламәтлек, авыр хезмәтләрендә зур унышлар һәм сабырлык, унышлар телим!

Мәктәбем остазы

Кем ул остаз?

С.И. Ожегов сүзлегендә: «Остаз – укытучы һәм тәрбияче, житәкче»-дип әйтәләр. Минемчә, остаз ул укытучы һәм ниндидер эшчәнлекнең житәкчесе генә дә түгел, ул безгә һәрвакыт башлангычларыбызда үсеш алырга ярдәм итүче, куллар төшкән вакытта, кайвакыт үз хаталарынан чыгып, үз тәҗрибәсе турында сөйләп ярдәм итүче кеше. Остазның кәефе яхшы, кайвакыт кәефсез дә булырга мөмкин, әмма нәкъ менә ул, бернәрсәгә карамастан, безгә сүз, эш белән ярдәм итәргә әзер, безне дәртләндерүче һәм хыялларыбызга ышанырга ярдәм итүче.

Минем мәктәптә үз өлкәсендә белемле, игътибарлы, компетентлы укытучыларым күп, әмма мин үз остазым итеп педагог - оештыручы Закамская Надежда Анатольевна саным. Ул Казан шәһәре Совет районының 181нче мәктәбендә белем алучылар Советы остазы, аның составына мин дә керәм. Ул безгә чараларны оештыруда ярдәм итә, проектларны тиз һәм нәтиҗәле тормышка ашыру буенча үз тәҗрибәсе белән уртаклаша, ниятләнгәнне ижади тормышка ашыруга юнәлтә.

Минем остазымның төп сыйфатлары- хәлне тыңлау һәм анализлау осталыгы. Надежда Анатольевна һәрвакыт минем идеяләремне тыңларга, проблемаларымны чишәргә әзер, эш белән мәшгуль булган чакларында да һәрвакыт игелекле, ярдәмчел, игътибарлы булып кала. Күпме бәхәслә минутлар булды, ул аларны вакытында чишәргә ярдәм итте. Безнең остаз проблемаларны

чишү белән генә түгел, ә укучылар советы эшчәнлегенең сыйфатын үстерүгә дә ярдәм итә. Ул идеяләре белән бүлешә, аларны тормышка ашыру юлларын күрсәтә, шулай ук киләчәк проектларга планнар кору турында фикер алышуда катнаша. Надежда Анатольевна ярдәмендә без үз тырышлыкларыбызның нәтиҗәләрен коллектив һәм шәхси нәтиҗәләр аша күрәбез. Остазыбыз житәкчелегендә без күп төрле юнәлешләргә үстерәбез, ә аннары бәйгеләрдә катнашабыз. Надежда Анатольевна безне, ситуациягә тиз яраклашырга, аралашу күнекмәләрен һәм бөтен коллектив белән бергәләп эшләргә, шулай ук лидерлык сыйфатларын үстерергә өйрәтә. Быел без оештыручы педагог катнашын таләп итә торган бер проблема белән очраштык. Озак сәгәтьләр буе фикер алышканнан соң, Надежда Анатольевна, килеп туган хәлдән чыгу юлын табарга тырышуларыбызны күреп, мәктәп администрациясенә проблеманы хәл итү буенча мөрәҗәгать итте, шуның белән мәктәп укучылары советы хәл иткән бурычларның әһәмиятен күрсәтте. Бу вакыт эчендә без мондый ситуацияләрдә үзбездә ничек тотарга кирәклеге аңладык, уртақ фикергә килдек, үзара аңлашуга ирештек, шулай ук проблеманы бер зур команда белән хәл иттек. Безнең өчен бу мәктәп укучыларының аралашу дәресе генә түгел, ә мәктәп үзидарәсенә зур жинчүе дә булды. Безнең остаз безнең ышанычлы жылкәбез генә түгел, ә үрнәк һәм илһамландыручы. Аның киңәшләре безгә идеяләргә нәтиҗәле тормышка ашыруда гына түгел, ә коллективны берләштерүдә дә ярдәм итте. Аның ярдәме безгә яңа башлангычлар өчен үзбездә ышанычлы хис итәргә ярдәм итә, шулай ук тагын да күбрәк эшләргә этәрә.

Мин остазыма зур рәхмәтемне белдерәсем килә, чөнки ул булмаса, без ирешкән нәтиҗәләргә берсе дә булмас иде: безнең жинчүләребез, безнең бәхәтле йөзләребез, безнең дәрт һәм яңалыкка омтылышыбыз...

Надежда Анатольевна, сезнең хезмәтегезнең бәясә бихисап күп, Сез безгә бу тормышта үзбездә табарга ярдәм итәсез һәм сезнең тырышлыгыгыз зур хөрмәткә лаек. Надежда Анатольевна, авыр минутларда кулларыгызны төшермәгәнгез һәм безгә ярдәм кулы сузганыгыз өчен Рәхмәт сезгә!

Буторина Анастасия Сергеевна, 10А сыйныф укучысы

Редакциянен адресы:420101, Казан шәһәре, Тулпар урамы, 2

Тел. 89050229576 **Тираж** – 50 экз.

Баш мөхәррир һәм дизайнер:

Габдуллажанова А.Ф.

Редколлегия әгъзалары:

Хәмидуллина Гөлинә, Гөмарова Риана, Сафина, Самира, Хәзиев Әмин